

عصر جدید هسته‌ای

پیشخوان

«عصر جدید هسته‌ای» عنوان روی جلد ماهنامه اکونومیست است. اکونومیست یکی از قدیمی‌ترین نشریات جهان است. اکونومیست با انتشار تصویری از صحنه پرتاب موشک با زیر تیتر «افزایش ریسک بحران هسته‌ای» به تشدید تنش در روابط دوجانبه بین روسیه و غرب پرداخته است. از نظر اکونومیست، با تشدید تنش‌های بین‌المللی ریسک و خطر تنش جهان را وارد یک عصر هسته‌ای جدید کرده است. اکونومیست در شماره جدید خود به موضوعات دیگری نیز پرداخته است از جمله: «روسیه پس از قتل نمتسوف، جنجال رسوایی اخیر برخی سیاستمداران کاراچن‌ن انگلیسی، پایان بانک جهانی و پرونده‌ای درباره «وارن بافت» یکی از سرمایه‌داران و کارآفرینان آمریکایی».

یادداشت

در حاشیه سفر وزیر دفاع ترکیه به بغداد و اربیل

مشارکت آنکارا در آزادسازی موصل

محمدا علی دستمالی

کارشناس مسائل سیاسی منطقه

سفر عصمت پلماز وزیر دفاع ترکیه به بغداد و اربیل، از مهم‌ترین رویدادهای منطقه در هفته گذشته بود. او در حالی به این دو شهر سفر کرد که چند ساعت پیش از آن دو هواپیمای باری حامل تسلیحات و مهمات ترکیه از آنکارا به بغداد رسیده بود و علاوه‌بر آن، مسئولان وزارت دفاع ترکیه اعلام کرده بودند که به صورت مستقیم و بدون واسطه، به اقلیم کردستان عراق نیز سلاح و مهمات فرستاده‌اند. از دیگر سو «اثیل نجیفی» استاندار موصل اعلام کرد که یکی از دستاوردهای سفر برادرش اسامه نجیفی معاون رئیس‌جمهور عراق به ترکیه، این بوده که اردوغان شخصا وعده داده در روند اجرای عملیات آزادسازی موصل، از عراق حمایت می‌کند. احمد داوودغلو نخست‌وزیر ترکیه نیز در سفر به آمریکا در گفت‌وگو با خبرنگاران اعلام کرد که دفاع از اقلیم کردستان عراق، برای آنکارا، یک اولویت سیاسی – دفاعی مهم است.

حال باید پرسید، چه شده که سیاست‌های ترکیه نسبت به عراق تا این اندازه متحول شده و در شرایطی که در دوران نوری المالکی دست‌کم هر هفته یک بار بیانات تند از سوی سران آنکارا و بغداد علیه یکدیگر بر زبان می‌آمد، حالا اوضاع تا حد زیادی تغییر کرده است؟ در پاسخ به این سوال می‌توان دلایل و زمینه‌های موجود را چنین دسته‌بندی کرد:

۱- حیدر العبادی نخست‌وزیر عراق، نشان داده که در سیاست‌های خود در قبال تحولات داخلی و خارجی، تفاوت‌های عمده‌ای با نوری المالکی دارد و در مسیر تنش‌زدایی گام برمی‌دارد. مالکی در معادلات سیاسی داخلی با کردها و اهل سنت، دچار تنش و درگیری شده و نیروهای دجله را به‌منظور تهدید به نزدیکی قلمرو کردها اعزام کرده و بودجه اربیل را قطع می‌کرد و به اهل سنت نیز روی خوش نشان نمی‌داد. در حوزه منطقه‌ای نیز مداوماً با بیان انتقادات تند از ترکیه و عربستان، تلاش می‌کرد دیگران را مسئول تمام مشکلات عراق نشان دهد. اما عبادی چنین نیست و ظرف همین چند ماه، به شیوای زیرکانه توانسته است با کردها و اهل سنت به نتایج مطلوبی برسد و در حوزه منطقه‌ای نیز گام‌های خوبی برای تقویت روابط با ترکیه و دیگر کشورها بردارد. عبادی به خوبی این واقعیت را دریافته که به جای شکایت از ترکیه و معرفی کردها به‌عنوان دزد نفت عراق، می‌توان با اربیل و آنکارا، بر اساس مصوبات دقیق و هوشمندانه، به نتایج دیگری رسید و راه را بر سوءاستفاده بست.

۲- ترکیه در عراق چندین پروژه مهم دارد که برخی از آنها عبارتند از: (الف) حمایت از سه عنصر مهم اهل سنت، کردها و ترکمان‌ها، (ب) تداوم معاملات نفتی با اقلیم کردستان عراق، (ج) تلاش برای حفظ بازار بزرگ عراق که فعلاً بر اساس مبادلات ۱۲ میلیارد دلاری اداره می‌شود و پای ۴۵ هزار نیروی کارگری و فنی‌مهندسی ترکیه را به عراق باز کرده است، (د) ادامه رقابت منطقه‌ای با ایران، (ه) کسب رضایت نسبی آمریکا و ائتلاف ضد‌داعش و پاسخ دادن به اتهاماتی که ترکیه را به‌عنوان حامی داعش معرفی می‌کنند.

حال باید دید در هفته‌های پیش رو و در صورت اجرایی شدن نقشه‌های عملیات آزادسازی موصل، ترکیه تا چه اندازه وارد بازی می‌شود و مشارکت ترکیه در این رقابت بزرگ، چه سهمی را عاید آنکارا خواهد کرد.

کوتاه از دیپلماسی

عقب‌نشینی سنا پس از سخنرانی نتانیاهو

فرهیختگان|صبح جمعه به‌وقت واشنگتن، دن استاورت، سخنگوی و مسئول دفتر سناتور میچ مک‌کائل و رهبر اکثریت جمهوریخواه سنای آمریکا، اعلام کرد به دلیل اینکه سناتورهای دموکرات از طرح «الزام دولت آمریکا برای اخذ موافقت سنا درباره توافق با ایران» حمایت نمی‌کنند، بررسی و رای‌گیری درباره این طرح از سه‌شنبه این هفته به هفته آینده موکول شده است.

این اعلام که به نوعی عقبگرد جدی از سسوی جمهوریخواهان تعبیر می‌شود، در شرایطی رسانه‌ای شده که پیش از این سناتور مک‌کائل روز چهارشنبه در اظهاراتی قاطع گفته بود این طرح باید هر چه زودتر به رای گذاشته شود. خروج طرح مذکور از دستور کار سنا در شرایطی رخ داده است که حتی رابرت منتنز، سناتور دموکرات، که یکی از طراحان آن بوده است، نیز در کنار هری رید، رهبر اقلیت دموکرات سنا، به همراه ۹ سناتور دموکرات دیگر اعلام کرده بودند تا ۲۴ مارس (۱۱ فروردین ۹۴) که زمان پایان ضرب‌الاجل سیاسی توافق با ایران است، به چنین طرح‌هایی رای منفی خواهند داد.

پیش از این و بعد از سخنرانی بی‌محتوای نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در کنگره آمریکا، تحلیلگران بر این عقیده بودند که این سخنرانی ضربه شدیدی به رای‌گیری‌های جمهوریخواهان در سنا خواهد زد.

برگزاری دومین سالگرد درگذشت هوگو چاوز رئیس‌جمهوری سابق ونزوئلا در شهر کاراکاس

عکس، سنا | [۱]

۷ در برابر ۵۰

مونترو مثبت‌تر از همیشه

محمدرضا احمدی‌نیا

Behzad.Ahmadiania@fdn.ir

مذاکرات هسته‌ای میان ایران و ۵+۱ در سطح معاونان روز پنجشنبه در مونترو سوئیس به کار خود پایان داد. تا زمان تنظیم این خبر، تمام آنچه از محتوای این مذاکرات و رایزنی‌های پیش از آن که میان ایران و آمریکا در سطح وزیران امور خارجه برگزار شده بود، منتشر شده است، همگی دلالت بر پیشرفت محسوس و ارزیابی مثبت داشته است. جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا، که پس از پایان چهار دور مذاکره با محمدجواد ظریف، همتای ایرانی‌اش، راهی عربستان سعودی شده بود، در اظهارنظری گفت که دستیابی به توافقی جامع و خوب، بیش از هر زمانی در دسترس است. کری که برای توجیه همپیمان منطقه‌ای آمریکا یعنی عربستان سعودی به ریاض سفر کرد، پیش از این نیز در نشست هشتم از دور قبلی مذاکرات در وین، مشابه چنین توجیهی را در هواپیمای شخصی فیصل، وزیر امور خارجه عربستان، در فرودگاه وین انجام داده بود. تلاش آمریکا برای به‌روز نگهداشتن اطلاعات همیمانانش، هفته گذشته موجب بروز نگرانی‌های درباره انتشار اطلاعات طبقه‌بندی‌شده و حساس از مذاکرات، از سوی بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی شده بود. کری پس از خروج

مازیار آقاراده

فرهیختگان|پس از نزدیک یک هفته مذاکره هسته‌ای در مونترو سوئیس، دیپلمات‌های عضو تیم مذاکره‌کننده ایران به‌ویژه محمدجواد ظریف، رئیس تیم مذاکره‌کننده ایران با گروه ۵+۱، در مصاحبه‌های متعدد با رسانه‌های بین‌المللی از آمادگی ایران برای توافق هسته‌ای سخن گفت. ظریف در مصاحبه‌هایی جداگانه و تفصیلی با شبکه‌های «سی‌ان‌ان» و «ان‌بی‌سی» آمریکا ضمن تأکید بر صلح‌طلبانه بودن اهداف و نیت هسته‌ای ایران، پاسخ ادعاهای نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در سخنرانی روز سه‌شنبه در کنگره آمریکا را نیز به‌طور مفصل و دقیق ارائه داد که مهم‌ترین محور آن مخالفت ایران با رژیم صهیونیستی به‌عنوان یک رژیم اشغالگر و متجاوز، حمایت تاریخی ایران از یهودیان در سه دوره تاریخی مشخص و دروغ بودن ادعاهای واهی نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی درباره فاصله یک‌ساله ایران با بمب اتم و تکرار این دروغ در دو دهه گذشته از سوی بنیامین نتانیاهو بود. مهم‌ترین نکته مصاحبه ظریف با شبکه ان‌بی‌سی، برای رسیدن به توافق هسته‌ای و تأیید تلویدی پذیرش برخی محدودیت‌های هسته‌ای به‌منظور شفاف‌سازی بود. ظریف به ان‌بی‌سی گفت: «ما آمادگی داریم که تدابیر شفافیت‌ساز بیشتری بپذیریم تا نگرانی‌های موجود که البته معتقدیم بی‌مورد هستند را برطرف کنیم.» این سخنان ظریف می‌تواند پاسخی تلییحی به درخواست اخیر باراک اوباما

در مصاحبه با رابرتز درباره پذیرش یک محدودیت ۱۰ ساله در برنامه‌های هسته‌ای ایران باشد؛ محدودیتی که گفته می‌شود موقتی بوده و هم‌زمان با تقویت اعتماد متقابل و پیشرفت در فرآیند راستی‌آزمایی آژانس از فعالیت‌های هسته‌ای ایران، کاهش خواهد یافت. سخنان ظریف درباره احتمال پذیرش برخی محدودیت‌ها در برنامه‌های هسته‌ای می‌تواند دست رئیس‌جمهوری آمریکا را نیز در فضای سیاسی داخلی آمریکا پس از مانور سیاسی اخیر نتانیاهو در کنگره کمی باز گذارد و اوباما را در توجیه مخالفان توافق هسته‌ای با ایران در داخل آمریکا تقویت کند. ظریف همچنین در مصاحبه با ان‌بی‌سی تأکید کرد ایران می‌خواهد در یک مرحله به توافق برسد و تکنیک رسیدن به یک توافق سیاسی تا آخر مارس (۱۱ فروردین ۱۱ تیر) از دستور کار ایران خارج است و تیم مذاکره‌کننده ایرانی عزم خود را برای حصول به یک توافق نهایی جزم کرده

است. ظریف گفت: «معتقدم همه باید برای رسیدن به توافق آماده باشند. همه باید آماده باشند.» و سپس در پاسخ به سوال خبرنگار ان‌بی‌سی درباره احتمال رسیدن به توافق سیاسی تا پایان مارس گفت: «فکر می‌کنم دشوار است که درباره یک توافق سیاسی صحبت کنیم. ما می‌خواهیم تنها «یک توافق» داشته باشیم. جزئیاتی وجود دارد که لازم است تکلیف آنها روشن شود. ما حاضریم ۲۴ ساعته کار کنیم تا این توافق شکل بگیرد. معتقدیم که خیلی خیلی نزدیک هستیم و در عین حال می‌توانیم از هم دور باشیم. اما اگر همان‌طور که رئیس‌جمهور اوباما بیان کرداگر بتوان تصمیم سیاسی لازم برای پذیرش توافق را اتخاذ کرد، ما خیلی نزدیک به هدف هستیم. اما این تصمیم سیاسی باید توسط همه طرف‌ها و نه توسط یک کشور گرفته شود و همه باید از اعمال فشار ناموجه برای اتخاذ این تصمیم سیاسی دست بردارند.» ظریف همچنین در مصاحبه‌ای با شبکه سی‌ان‌ان که پنجشنبه‌شب از این شبکه پخش شده، در پاسخ به این پرسش که

جهان

www.Farheekhtegan.ir

Sat | 7 Mar 2015 | vol.06 | No. 1615

شنبه ۱۶ اسفند ۱۳۹۳ | ۱۶ جمادی‌الاول ۱۴۳۴ | ۷ مارس ۲۰۱۵ | شماره ۱۶۱۵

گزارش جهان

تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران در سطح معاونان، روز پنجشنبه و در پایان نشست ایران و ۵+۱ با انتشار عکسی از میز مذاکرات زیر آن نوشت: «مذاکره با ۵+۱ کار دشواری بود، هفت کارشناس و دیپلمات ایرانی در مقابل حدود ۵۰ نفر کارشناس و دیپلمات اروپایی.» اشاره عراقچی به گستردگی تیم مذاکره‌کننده کامل ۵+۱ در شرایطی است که براساس یک توافق نانوشته، از ابتدای سال میلادی جاری (دی‌ماه۹۳) مذاکرات هسته‌ای میان ایران و آمریکا و در سطح وزیران امور خارجه در چندین دور برگزار می‌شود و سپس دیگر اعضای ۵+۱ فراخوانده می‌شوند تا در جریان پیشرفت امور قرار گیرند. پیش از این و در مذاکرات وین نیز چنین طرحی آغاز شده بود که با اعتراض کاترین اشتون، مسئول وقت سیاست‌خارجی اتحادیه اروپا، متوقف شد. اعضای کشورهای ۵+۱ قبل از نشست ۲/۵ ساعته با ایران، یک دیدار داخلی بدون حضور نمایندگان کشورمان برگزار کردند تا در جریان مذاکرات چهار روز گذشته ایران و آمریکا قرار گیرند. همچنین حضور علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران و ارنست مونیز، وزیر انرژی آمریکا، در مذاکرات فی‌مابین ادامه دارد و به گفته عراقچی رایزنی‌ها اکنون بر سر سازوکار لغو تحریم‌هاست؛ اظهارنظری که موجب قوت گرفتن گمانه‌زنی‌هایی است که مسائل فنی را حل‌شده می‌دانستند.

جان‌کران م‌ جیدار با همتای عربستانی در ریاض

از سوئیس در تویتیر خود نوشت: «مذاکرات سخت و فشرده ادامه دارد و هدف ما رسیدن به هر توافقی نیست، هدف یک توافق خوب است و برای آن از ۱۵ مارس (۲۴ اسفند۹۳) مذاکره را از سر می‌گیریم.» از سوی دیگر فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که معاونش، هلگا اشمیت در مذاکرات سوئیس حضور دارد، در اظهارنظری در یک کنفرانس دیپلماسی در پایتخت لئونی گفت: «اکنون به یک توافق خوب و جامع با ایران نزدیک شده‌ایم و هر تلاشی برای دستیابی به یک توافق، خوب است.»

روش تازه‌ای که در مذاکرات هسته‌ای سوئیس در پیش گرفته شد و پیشتر خبر آن از سوی دیپلمات‌های ایرانی و آمریکایی نیز داده شده بود، تمرکز روی سرعت بخشیدن به فرآیندهای تصمیم‌گیری است. سیدعباس عراقچی، رئیس

ظریف در مصاحبه‌های مختلف با رسانه‌های جهانی:

همه باید برای توافق نهایی آماده باشند

آیا وقفه ۱۰ساله در برنامه هسته‌ای برای ایران قابل قبول است، گفت: «بستگی دارد که چگونه آن را تعریف کنید؛ ما درباره پذیرش داوطلبانه برخی محدودیت‌ها از جانب ایران گفت‌وگو کرده‌ایم؛ ما برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز وسیعی داریم که دانشمندان ایران آن را ساخته‌اند و این برنامه در حال پیشرفت بوده است.» ظریف افزود: «اگر به توافق برسیم، محدودیت‌های مشخصی را برای مدت زمان مشخصی قبول می‌کنیم اما درباره جزئیات از جمله مدت زمان یا نوع این محدودیت‌های داوطلبانه در اینجا بحث نمی‌کنم.» مسئول تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای کشورمان با اشاره به اینکه مذاکره‌کنندگان به توافق بسیار نزدیک شده‌اند؛ شرط کسب توافق نهایی را اجتناب طرفین مذاکره از مسیر متقابل دانست. وزیر امور خارجه کشورمان در این مصاحبه با تأکید بر اینکه «همه باید مبادرت به انتخاب‌های دشوار کنند»، افزود: «ما این انتخاب را انجام داده‌ایم که وارد مذاکرات شویم؛ هرچند اعتقاد داریم همه این فرآیند غیر ضروری بود زیرا این یک بحران تصنعی و ساختگی است.» به نظر می‌رسد در فراز کنونی مذاکرات مخالفت‌ها با توافق نهایی هسته‌ای بیش از اینکه از فضای سیاسی داخلی ایران برخیزد از داخل آمریکا است. جمهوریخواهان مخالف توافق در کنگره آمریکا که هفته گذشته و پس از سخنرانی نتانیاهو اعلام کرده بودند طرح جدید درباره توافق هسته‌ای با ایران را در هفته جاری به صحن خواهند آورد، با مخالفت‌های انجام‌شده از سوی دموکرات‌ها و تهدید صریح دولت اوباما و کاخ سفید مبنی بر نوتی طرح مخالفان، اعلام کردند رای‌گیری درباره طرح مزبور را عقب‌انداخته‌اند.

اخبار جهان

ادامه حملات داعش به تاریخ عراق باستان

فرهیختگان|گروه تروریستی داعش به حملات خود به اماکن و میراث تاریخی عراق ادامه می‌دهد. بنا بر گزارش‌ها، پس از حمله دو هفته پیش این گروه به موزه موصل و حمله یک هفته پیشتر از آن به کتابخانه ملی موصل و تخریب کتابخانه ملی موصل و تخریب شهر تاریخی نمرود در نزدیکی موصل از روز پنجشنبه آغاز کرده است که در پیانیه وزارت جهانگردی عراق آمده است گروه داعش پس از نماز ظهر روز پنجشنبه با بولدوزر و دیگر ادوات سنگین به جان شهر تاریخی نمرود افتاده است.

این شهر که یکی از شهرهای اصلی تمدن آشوری است و سابقه احداث آن به قرن سیزدهم پیش از میلاد می‌رسد در حاشیه رود دجله و در ۳۰ کیلومتری جنوب موصل قرار دارد. وزارت جهانگردی عراق از شورای امنیت ملل متحد خواستار مداخله شده است. یونسکو حمله داعش به اماکن و آثار تاریخی و باستانی عراق را محکوم کرده است و سازمان ملل اقدام داعش در حمله به موزه موصل را یک جنایت نامید. با این حال و به‌رغم این مخالفت‌ها و محکومیت‌ها، گروه تروریستی داعش همچنان با ادعای اینکه هرگونه آثار تاریخی و هنری نوعی بت‌پرستی است، اماکن و آثار باستانی و تاریخی را معدوم می‌کند و البته گزارش‌هایی نیز وجود دارد که یکی از منابع درآمدی داعش، قاچاق آثار عتیقه و باستانی است.

کره شمالی: حمله به سفیر آمریکا در سئول اجرای عدالت بود

فرهیختگان|دولت کره شمالی از حمله به سفیر آمریکا در کره جنوبی دفاع کرد. خبرگزاری رسمی کره‌شمالی حمله به تیغ به سفیر آمریکا در کره جنوبی را مجازات برحق برای این کشور به علت رزمایش مشترک نظامی آمریکا با کره جنوبی خواند و تأکید کرد که این حمله اجرای عدالت بوده است.

مارک لیبرت، سفیر آمریکا در سئول هفته گذشته هنگامی که عازم حضور در یک صبحانه کاری در سئول بود از سسوی یک فرد با تیغ ریش تراشی مورد حمله قرار گرفت و پس از جراحت دست و بازویش برای مداوا به بیمارستان انتقال یافت. دولت سئول می‌گوید مشغول بررسی ارتباط احتمالی بین ضارب سفیر آمریکا با دولت متخاصم شمالی است. پیونگ یانگ هفته گذشته با هشدار نسبت به برگزاری رزمایش مشترک هفته جاری آمریکا و کره جنوبی، اعلام کرد این رزمایش احتمال وقوع یک جنگ را افزایش می‌دهد.

فرهیختگان

سایت روزنامه

www.FARHEEKHTEGAN.ir

فرهیختگان

سازمان توزیع روزنامه

Department of Distribution

تلفکس: ۰۲۱) ۶۶۳۴۸۰۱۱-۱۲

dist@fdn.ir

خبر

لزوم حل بحران به دست خود سوری‌ها

فرستاده سازمان ملل در امور سوریه اعلام کرد که راه‌حل بحران سوریه باید به دست خود سوری‌ها نه طرف‌هایی غیر از آنها حاصل شود و نقش سازمان ملل فقط تسهیل این تلاش‌ها است.

به گزارش ایسنا، «استفان دی‌مستورا»، فرستاده سازمان ملل در امور سوریه در مصاحبه با شبکه راشاتودی عنوان داشت: «در واقع، نقش میانجی‌گر سازمان ملل محدود به تسهیل شرایط مذاکرات میان سوری‌ها با یکدیگر می‌شود، اما این به این معنا نیست که کمک برای رسیدن به این هدف به کشورهای تأثیرگذار یا حامی دولت یا مخالفان مربوط نیست.» او تصریح کرد: «به همین دلیل من معتقدم که مذاکرات مسکو بسیار مفید بود و من خواهان دور دوم مذاکرات مسکو هستم، چرا که این مساله به تمامی سوری‌ها چه دولت و چه مخالفان کمک می‌کند.»